

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

18.09.2025. Nr. P005-17/8.7/59549

Uz 12.09.2025. Nr. 20250912-010

SIA "Z"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis SIA "Z", reģ. Nr. ... (turpmāk – iesniedzēja), 2025. gada 12. septembra iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98. pantu, iesniedzēja lūdz Valsts ieņēmumu dienestu sniegt uzziņu par normu piemērošanu iesniegumā aprakstītajā situācijā. Uzziņa nepieciešama pareizai uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) piemērošanai.

Faktiskie apstākļi.

2025. gada septembrī iesniedzēja plāno ziedot 7 000 EUR sabiedriskā labuma organizācijai un vēlas izmantot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmajā daļā paredzēto nodokļa atvieglojumu ziedotājiem, izvērtējot trīs variantus, kurus piedāvā likums:

1) saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 1. punktu noteiktais ierobežojums, kura robežās iesniedzēja var neiekļaut taksācijas perioda ar UIN apliekamajā bāzē ziedoto summu, ir 45 933 EUR (5 procenti no 2024. gada peļņas pēc nodokļiem 918 659 EUR);

2) saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 2. punktu noteiktais ierobežojums, kura robežās iesniedzēja var neiekļaut taksācijas perioda ar UIN apliekamajā bāzē ziedoto summu, ir 3 913 EUR (2 procenti no 2024. gada bruto darba samaksas, kas ir VSAOI objekts: 195 647 EUR);

3) saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu noteiktais ierobežojums, par kuru var samazināt taksācijas periodā par pārskata gadā aprēķinātajām dividendēm aprēķināto UIN par 85 procentiem no ziedotās summas, ir 27 560 EUR (30 procenti no 75 000 EUR, kas 2025. gada aprīlī iesniedzējai aprēķināts kā nodoklis no sadalītās peļņas dividendēs, un 30 procenti no 16 866 EUR, kas 2025. gada augustā aprēķināts kā nodoklis no sadalītās peļņas

dividendēs).

Iesniedzēja plāno izvēlēties trešo variantu (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punkts) un precizēt 2025. gada augusta UIN deklarāciju, iekļaujot nodokļa atvieglojumu 85 procenti no ziedojuma summas, kas sastāda 5 950 EUR, un atgūt pārmaksu, kas izveidosies precizējuma rezultātā, kā arī iesniegt UIN deklarāciju par 2025. gada septembri – mēnesi, kad veikts ziedojums, un iekļaut deklarācijas 6.1. rindā 15 procentus no ziedojuma summas, kas sastāda 1 050 EUR, kā ar saimniecisko darbību nesaistītus izdevumus, un samaksāt aprēķināto UIN 262,50 EUR.

Juridiskais pamatojums.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3.punkts atļauj samazināt aprēķināto UIN par dividendēm par 85 procentiem no ziedojuma summas, bet ne vairāk kā par 30 procentiem no attiecīgajā taksācijas periodā aprēķinātā nodokļa par dividendēm.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 17. panta piektā daļa noteic, ka, piemērojot 12. panta pirmās daļas 3. punktu, nodokļa maksātājs drīkst precizēt attiecīgā taksācijas perioda deklarāciju par to pārskata gadu, kurā veikts ziedojums, un nokavējuma nauda par precizējuma izraisīto piemaksu netiek piemērota.

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 4. pants noteic, ka ziedotājiem ir tiesības uz likumos paredzētajiem nodokļu atvieglojumiem, ja saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss.

Nemot vērā minēto, iesniedzēja lūdz sniegt uzziņu par savām tiesībām, atbildot uz šādiem jautājumiem:

1) Vai, izvēloties Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu, iesniedzēja drīkst samazināt 2025. gada augustā aprēķināto UIN par dividendēm, pamatojoties uz 2025. gada septembrī veikto ziedojumu sabiedriskā labuma organizācijai 7 000 EUR apmērā, precizējot 2025. gada augusta deklarāciju un atgūt pārmaksu, kura izveidosies sakarā ar šo precizējumu?

2) Vai, piemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu, atlikusī 15 procentu ziedojuma daļa kvalificējas kā ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi, un iesniedzējai tā ir jāatspoguļo 2025. gada septembra UIN deklarācijā (mēnesī, kad veikts ziedojums), un jāsamaksā aprēķinātais UIN par nosacīti sadalīto peļņu?

3) Vai Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas trīs alternatīvas nodokļu maksātājs var izvēlēties pats, bez likumā noteiktiem papildu ierobežojumiem, un nav jāpiemēro mazākais vai lielākais ierobežojums no aprēķinātajiem atvieglojumiem (kā tas noteikts, piemēram, Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 10. panta ceturtajā daļā situācijās ar procentu maksājumiem, kur obligāti jāapliek lielākā summa)?

VID, izvērtējis iesniedzējas sniegto faktu aprakstu, ņemot vērā no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no faktu juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Par iesnieguma 1. un 3. jautājumu.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokļa maksātājs, kas ziedojis sabiedriskā labuma organizācijai (kurai šāds statuss piešķirts saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likumu), budžeta iestādei, valsts muzejam – atvasinātai publiskai personai – vai valsts kapitālsabiedrībai, kura veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas, ir tiesīgs pārskata gadā izvēlēties vienu no šādiem atvieglojumiem:

1) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā piecu procentu apmērā no iepriekšējā pārskata gada peļņas pēc aprēķinātajiem nodokļiem;

2) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā divus procentus no iepriekšējā pārskata gadā kopējās darba ņēmējiem aprēķinātās bruto darba samaksas, no kuras samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi;

3) samazināt taksācijas periodā par pārskata gadā aprēķinātajām dividendēm aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par 85 procentiem no ziedotās summas, bet nepārsniedzot 30 procentus no aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa summas par aprēķinātajām dividendēm.

Atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta otrajai daļai šā panta pirmās daļas 1., 2. vai 3. punktā minētais ierobežojums tiek attiecināts uz pārskata gadā veikto ziedojumu kopsummu.

Atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta piektajai daļai manta vai finanšu līdzekļi, kurus nodokļa maksātājs, pamatojoties uz līgumu, bez atlīdzības nodod šā panta pirmajā daļā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā norādīto mērķu sasniegšanai, ir uzskatāmi par ziedojumu šā panta izpratnē, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

Saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 17. panta piekto daļu, piemērojot šā likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu un 14. pantu, nodokļa maksātājs ir tiesīgs iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam precizētu attiecīgā taksācijas perioda deklarāciju, kas attiecas uz pārskata gadu, kurā veikts ziedojums vai saņemts valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai. Piemaksai, kas radusies minētā precizējuma rezultātā, nepiemēro likumā “Par nodokļiem un nodevām” noteikto nokavējuma naudu.

Tātad nodokļa maksātājs var patstāvīgi izvēlēties vienu no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmajā daļā noteiktajiem trijiem nodokļa atvieglojuma ziedotājiem veidiem un to piemērot visa pārskata gada laikā (t.i., nav ierobežojuma piemērot mazāko vai lielāko no atvieglojumiem).

Ievērojot to, ka pārskata gadā izvēlas vienu no atvieglojumiem, situācijā, kad iesniedzēja faktiski veic ziedojumu 2025.pārskata gada septembrī un vēlas piemērot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu ziedotājiem (saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu), tai ir tiesības piemērot atvieglojumu aprēķinātajam uzņēmumu ienākuma nodoklim par dividendēm jebkurā 2025.pārskata gada mēnesī, tostarp arī 2025.pārskata gada augustā. Tātad tā mēneša (2025.pārskata gada augusta) uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā,

kurā tiek norādītas dividendes un par tām aprēķināts nodoklis, tiks piemērots arī atvieglojums ziedotājiem.

Tādējādi iesniedzējai ir tiesības samazināt 2025. gada augustā aprēķināto nodokli par dividendēm, pamatojoties uz 2025. gada septembrī veikto ziedojumu sabiedriskā labuma organizācijai, precizējot uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju par 2025. gada augustu un atgūt attiecīgo pārmaksātā nodokļa summu.

Par iesnieguma 2. jautājumu.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 8. panta otrās daļas 4. punktā noteikts, ka pie izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita visus izdevumus, kas tieši nav saistīti ar nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, tai skaitā ziedojumus, izņemot likuma 12.panta pirmajā daļā minētos gadījumus. Tāad attiecībā uz ziedoto summu attiecināšanu uz ziedotāja saimnieciskās darbības izdevumiem ir noteikts, ka ziedojumu summas, kurām nodokļa maksātājs piemēro nodokļa atvieglojumu ziedotājiem saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12.pantu, ir attiecināmas uz saimnieciskās darbības izdevumiem. Minētās ziedojumu summas neiekļauj nodokļa bāzē un neapliek ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

Tā iesniedzējas situācijā, ja ziedo sabiedriskā labuma organizācijai 7000 EUR un piemēro uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu (saskaņā ar likuma 12.panta pirmās daļas 3.punktu) 5950 EUR (85 procenti no 7000 EUR), tad no šī ziedojuma 5950 EUR ir attiecināmi uz saimnieciskās darbības izdevumiem, bet 1050 EUR (15 procenti no 7000 EUR) ir iekļaujami nodokļa bāzē kā ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi, jo attiecībā uz tiem nepiemērojas nodokļa atvieglojums ziedotājiem. Iesniedzēja ar saimniecisko darbību nesaistītos izdevumus 1050 EUR norāda 2025. gada septembra uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā (t.i., deklarācijā par to mēnesi, kad veikts ziedojums), un samaksā attiecīgi aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 8. panta otrās daļas 4. punkts, 12. panta pirmā, otrā un piektā daļa un 17. panta piektā daļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Roķe